

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 110/16
2016 m. spalio 12 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje C-166/15
Aleksandrs Ranks ir Jurijs Vasiļevičs

Pirmasis kompiuterių programos kopijos su neriboto naudojimo licencija įgijėjas gali perparduoti naudotą šią kopiją ir savo licenciją naujam įgijėjui

Tačiau, kai iš pradžių suteikta pirminė materialioji kopijos laikmena sugadinama, sunaikinama arba prarandama, šis įgijėjas negali suteikti naujam įgijėjui savo programos atsarginės kopijos be teisių turėtojo leidimo

Latvijoje Aleksandrs Ranks ir Jurijs Vasiļevičs patraukti baudžiamojon atsakomybėn, be kita ko, dėl neteisėto autorių teisių saugomų objektų pardavimo veikiant kaip nusikalstamas susivienijimas ir dėl neteisėto tyčinio naudojimosi kitam asmeniui priklausančiu prekių ženklu. Iš tiesų 2004 m. jie prekiaavo interneto parduotuvėje atsarginėmis įvairių *Microsoft* sukurtų ir autorių teisių saugomų kompiuterių programų kopijomis (kaip antai programinės įrangos *Microsoft Windows* versijomis ir biuro programų rinkiniu *Microsoft Office*). Kadangi manoma, jog parduotų programų egzempliorių skaičius siekė daugiau nei 3000, turinės žalos, kurią patyrė *Microsoft* dėl A. Ranks ir J. Vasiļevičs veiklos, dydis buvo įvertintas 265 514 eurų.

Šiomis aplinkybėmis bylą nagrinėjantis *Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesu kolēģija* (Rygos apygardos teismas, Baudžiamųjų bylų kolegija, Latvija) Teisingumo Teismo klausia, ar Sąjungos teisė turi būti aiškinama taip, kad atsarginės kompiuterių programos kopijos, įrašytos materialiojoje nepirminėje laikmenoje, įgijėjas, taikydamas Sąjungos direktyvoje¹ numatytą platinimo teisės išnaudojimo taisyklę, gali perparduoti šią kopiją, kai, pirma, pirminė materialioji šios programos laikmena, kuri buvo suteikta pirmajam įgijėjui, buvo sugadinta, ir, antra, pirmasis įgijėjas ištrynė savo šios kopijos egzempliorių arba jos nebenaudoja.

Savo sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, jog pagal platinimo teisės išnaudojimo taisyklę **autorių teises į kompiuterių programą turintis asmuo (šioje byloje *Microsoft*), kuris Sąjungoje pardavė šios programos kopiją, įrašytą materialiojoje laikmenoje (kaip antai CD-ROM arba DVD-ROM), kartu su neriboto naudojimo licencija, nepaisant vėlesnį perleidimą draudžiančių sutartinių nuostatų buvimo, negali prieštarauti dėl vėlesnio pirmojo ar vėlesnių įgijėjų vykdomo šios kopijos perpardavimo.**

Tačiau pateiktame klausime keliami hipotezė, kai **naudotą** kompiuterių programos kopiją, įrašytą nepirminėje materialioje laikmenoje (atsarginė kopija), perparduoda asmuo, kuris ją įsigijo iš pirmojo arba vėlesnio įgijėjo.

Teisingumo Teismas nurodo, kad pagal direktyvą autorių teisių į kompiuterių programą turėtojui suteikiama išimtinė teisė nuolat ar laikinai atgaminti visą šią programą ar jos dalį bet kokia priemone ir forma ir leisti tą daryti, jei laikomasi direktyvoje numatytų išimčių. Taigi teisėtas kompiuterių programos kopijos, kurią teisių turėtojas išleido į rinką arba tai buvo padaryta su jo leidimu, įgijėjas gali perparduoti naudotą šią kopiją, su sąlyga, kad šiuo perleidimu nepažeidžiama išimtinė atgaminimo teisė, kuri šiam turėtojui garantuojama, ir kad šis turėtojas leidžia bet kokį šios programos atgaminimą arba jam taikomas direktyvoje numatytos išimtys.

¹ Pagal direktyvą dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos (1991 m. gegužės 14 d. Tarybos direktyva Nr. 91/250/EEB dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos, OL L 122, 1991, p. 42; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 114) remiantis autorių teisių turėtojo platinimo teisės išnaudojimo taisykle galioja principas, kad pirmą kartą teisių turėtojui arba su jo leidimu pardavus kompiuterių programos kopiją Sąjungoje, išnaudojama šios kopijos platinimo Sąjungoje teisė.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas primena, kad direktyvoje numatyta, jog asmeniui, turinčiam teisę naudoti kompiuterių programą, sutartimi negalima drausti pasidaryti atsarginės šios programos kopijos, jei ši kopija būtina tokiam naudojimui. Visos sutartinės nuostatos, prieštaraujančios šiai taisyklei, yra niekinės.

Taigi norint pasidaryti atsarginę kompiuterių programos kopiją turi būti tenkinamos dvi sąlygos. Šią kopiją, pirma, turi daryti asmuo, kuris turi teisę naudoti šią programą, ir antra, tai yra būtina šiam naudojimui.

Teisingumo Teismo teigimu, ši taisyklė, kuria įtvirtinta išimtinės autorių teisių į kompiuterių programą turėtojo atgaminimo teisės išimtis, turi būti aiškinama griežtai.

Vadinasi, atsarginė kompiuterių programos kopija negali būti daroma ir naudojama siekiant tenkinti tik asmens, turinčio teisę naudoti šią programą, poreikius, todėl šis asmuo negali naudoti šios kopijos siekdamas perparduoti minėtą naudotą programą trečiajam asmeniui, net jei jis būtų sugadinęs, sunaikinęs ar praradęs pirminę materialią šios programos laikmeną.

Taigi Teisingumo Teismas konstatavo, kad direktyva turi būti aiškinama taip, kad, **nors pirmasis kompiuterių programos kopijos su neriboto naudojimo licencija įgijėjas turi teisę perparduoti šią kopiją ir savo licenciją naudotų kompiuterių programų rinkoje naujam įgijėjui, vis dėlto, kai pirminė materialioji kopijos laikmena, kuri jam iš pradžių buvo suteikta, yra sugadinta, sunaikinta arba prarasta, jis negali suteikti šiam naujam įgijėjui savo atsarginės programos kopijos be teisių turėtojo leidimo.**

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127